

Grunnskolepoeng og karakterer i grunnskolen 2021–2022

Høyt karaktersnitt også for årets avgangskull

Skoleåret 2021–2022 hadde avgangselevne i grunnskolen i gjennomsnitt 43,4 grunnskolepoeng, en liten økning fra 43,3 året før. Med dette er elevenes karaktersnitt nok en gang rekordhøyt.

STATISTIKK | SIST ENDRET: 30.08.2022

Tallene finner du i [statistikkbanken](#).

Hovedfunn

- Høyt karaktersnitt også for årets avgangskull, slik som for det første koronakullet i 2019–2020.
- Standpunkt karakterene i de største fagene er i stor grad uendret sammenlignet med i fjor.
- Forskjellen mellom jenter og gutter er noe mindre enn i fjor, ved at guttenes karaktersnitt har økt med 0,2 poeng, mens snittet for jentene er uendret.
- Jentene har i snitt høyere karakterer enn guttene i de fleste fag.
- Elevene i Oslo har høyest karaktersnitt.

Avlyst eksamen

Normalt skal avgangselever i grunnskolen opp til én skriftlig og én muntlig eksamen. På grunn av koronapandemien ble alle eksamener for elever i grunnskolen avlyst våren 2020, våren 2021 og våren 2022. Dermed inneholder årets karakterstatistikk kun standpunktkarakterer, og grunnskolepoengene er beregnet basert på disse. På grunn av dette er ikke tallene for 2019–2020, 2020–2021 og 2021–2022 direkte sammenlignbare med tall fra tidligere år.

Karaktersnittet fortsetter å øke

Skoleåret 2021–2022 har også vært påvirket av koronatiltak, og for tredje år på rad ble eksamen avlyst for elever i grunnskolen. Elevenes karaktersnitt (grunnskolepoeng) økte uvanlig mye i 2019–2020, med i snitt 1,2 karakterpoeng. Økningen skyldes både at eksamenskarakterene ikke lenger inngikk i beregningen av karaktersnittet og at elevene fikk høyere standpunktkarakterer i en rekke fag. Det høye karaktersnittet har vedvart de to neste skoleårene, og har i tillegg økt litt, med 0,1 karakterpoeng hvert av årene.

I 2021–2022 fikk jentene i snitt 45,6 grunnskolepoeng, som er det samme som 2020–2021. Blant guttene øker imidlertid gjennomsnittlige grunnskolepoeng; fra 41,1 i 2020–2021, til 41,3 i 2021–2022. Det skiller dermed i 2021–2022 4,3 grunnskolepoeng mellom jenter og gutter.

* Fra og med skoleåret 2014–15 inngår standpunktkarakteren i valgfag i beregningen av grunnskolepoeng.

** Skoleårene 2019–20 til 2021–22 ble alle eksamener for elever i grunnskolen avlyst.

Grunnskolepoengene for disse skoleårene er derfor kun basert på standpunktkarakterer.

Hva er grunnskolepoeng?

Grunnskolepoeng er et samlet mål for elevenes karakterer ved avslutningen av 10. trinn, og danner grunnlag for opptak til videregående skole. Grunnskolepoengene beregnes enkelt forklart ved å summere tallkarakterene i alle fag, både eksamen og standpunkt, og dele på antall karakterer. Gjennomsnittet, med to desimaler, multipliseres med 10 for å finne grunnskolepoengene. Det beregnes ikke grunnskolepoeng for elever som mangler karakter i mer enn halvparten av fagene.

Merk at på grunn av at eksamen for alle grunnskoleelever ble avlyst skoleårene 2019–2020, 2020–2021 og 2021–2022, er grunnskolepoengene for disse skoleårene kun basert på standpunktkarakterer.

Høyest karakterer i kroppsøving og mat og helse

Blant de 12 største fagene har elevene høyest gjennomsnittlig standpunktkarakter i kroppsøving og mat og helse, med snitt på henholdsvis 4,7 og 4,6. Gjennomsnittskarakteren er lavest i matematikk, med 3,8.

Karaktersnittet er uendret for de fleste av de største fagene sammenlignet med året før. Unntaket er naturfag, der snittkarakteren har økt fra 4,2 til 4,3. Etter fagfornyelsen gis det kun én karakter i engelsk. Tidligere ble det gitt to karakterer; én i skriftlig og én i muntlig. Snittet i det nye engelskfaget ligger i 2021–2022 på 4,3, som er imellom snittene i engelsk muntlig og skriftlig i 2020–2021.

Første år med nye læreplaner

Avgangselevne på 10. trinn i 2021–2022 er det første kullet som har hatt alle fagene etter de nye læreplanene i fagfornyelsen. Ved sammenligning av samme fag før og etter innføringen av

** Fordi faget engelsk har gått fra to karakterer (muntlig og skriftlig) til én samlet karakterer er ikke snittkarakter for 2020-21 inkludert i figuren.*

Jentene har i snitt høyere karakterer enn guttene i de fleste fag

Blant de største fagene er det kun i kroppsøving at gutter har høyere snitt enn jentene. Guttene har 4,8 i snitt, som er 0,1 høyere enn jentenes. Størst forskjell er det i fagene mat og helse og kunst og håndverk, der jentenes snitt på henholdsvis 5,0 og 4,9, er 0,7 høyere enn guttenes snitt på 4,3 og 4,2.

Elevene i Oslo har høyest karaktersnitt

Det er relativt små forskjeller mellom fylkene sammenlignet med forskjellen mellom gutter og jenter. Osloelevene har, som tidligere år, høyest karaktersnitt; 45 poeng i snitt. Det er 2,3 poeng mer enn fylket med lavest snitt, Vestfold og Telemark; 42,7 i snitt.

18 prosent har fritak i sidemål

Norsk sidemål er det faget hvor flest elever er fritatt fra å få en standpunktkarakter. Skoleåret 2021–2022 hadde 18 prosent av avgangselevene fritak, noe som er en økning på 1,1 prosentpoeng fra forrige skoleår. I norsk hovedmål, engelsk og matematikk øker andelen som har fritak litt fra i fjor.

Andelen som står uten vurderingsgrunnlag i norsk (begge målformer), engelsk, kroppsøving og matematikk har alle økt svakt sammenlignet med i fjor.

Fritak og manglende vurderingsgrunnlag

Av ulike årsaker er det noen elever som ikke får standpunktkarakter i ett eller flere fag. De får isteden merknader om fritak eller manglende vurderingsgrunnlag i det aktuelle faget.

- Elever som har særskilt språkopplæring, har rett til fritak fra vurdering med karakter i norsk sidemål. Da føres det "Fritatt" på vitnemålet.
- Elever med individuell opplæringsplan har rett til fritak fra vurdering med karakter i det aktuelle faget dersom foreldrene ber om dette. Da føres det "Fritatt" på vitnemålet.
- Elever kan også ha manglende grunnlag for vurdering i fag. Det kan for eksempel skyldes høyt fravær. Da føres det «Ikke vurderingsgrunnlag» i det aktuelle faget på vitnemålet.

[Mer informasjon om ulike grunner til fritak](#)

[Mer informasjon om føring av vitnemål for grunnskolen](#)

Om tallene

Tallene er basert på data mottatt fra VIGO (eies av Vigo IKS) og inkluderer tall for ordinære avgangselever som følger ordinære læreplaner i grunnskolen.